

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı

İl İl İhracata Dönük Üretim Vizyonu

Dış Ticaret Müsteşarlığı için TEPAV tarafından
hazırlanmıştır

18 Mayıs 2011

İl il dış ticaret dönüşüm haritaları

Sanayi stratejisi vizyonu

“Avrasya’nın mal ve hizmet üretim üssü haline gelmek”

İhracat stratejisi vizyonu

“Yüksek katma değer ve ileri teknolojili ürünlerin üretimi ve ihracatına geçmek”

- Türkiye gibi büyük bir ülkede ihracatta rekabet gücü politikaları yerel düzeyde belirlenmelidir.
- Belirlenen makro hedeflere mikro düzeyde, iller bazında nasıl ulaşabiliriz?

Mikro haritalar

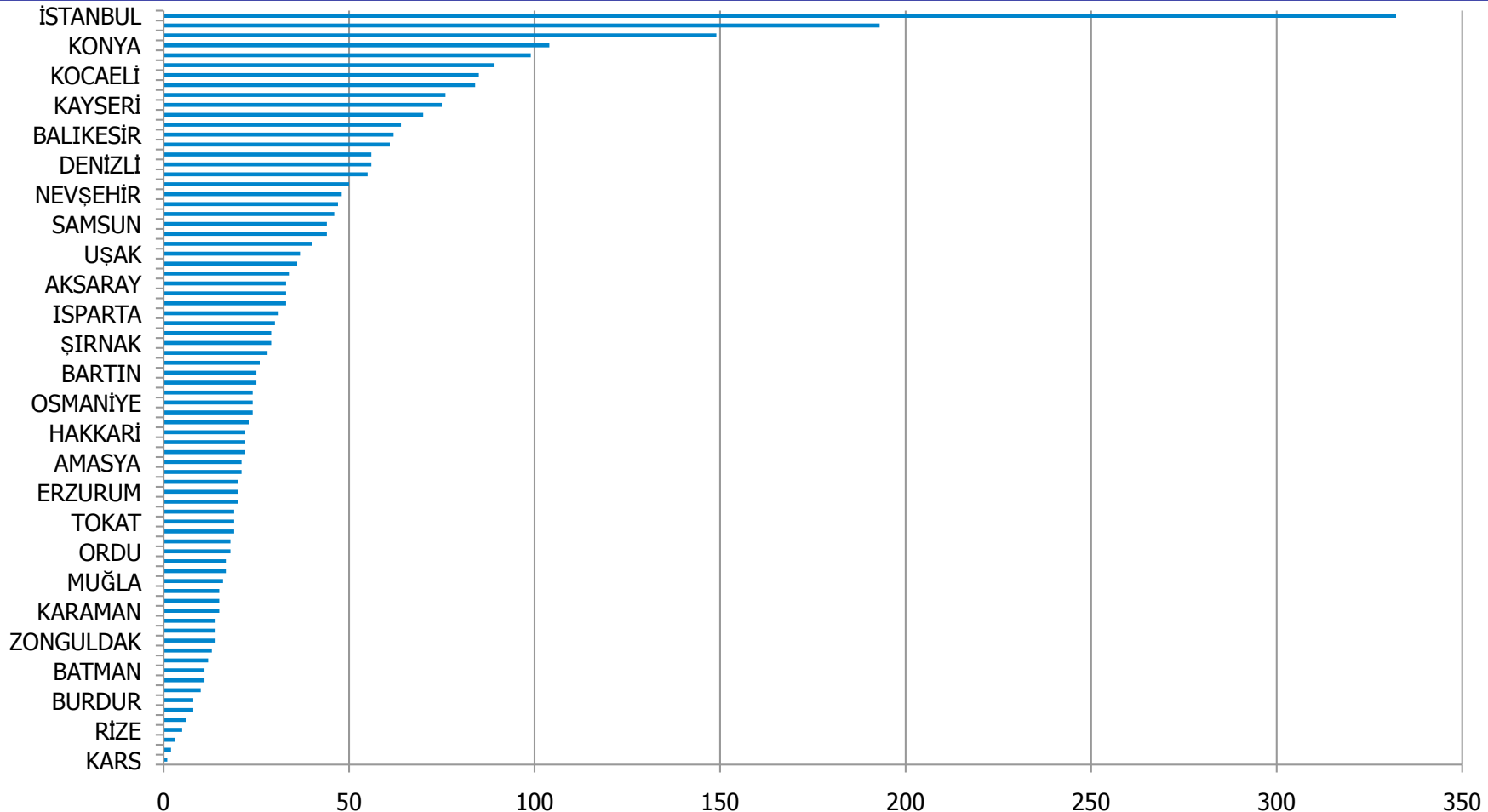

Makro görünüm

- İl bazında neler yapılabilir?
 - ➔ İllerin güçlü olduğu sektör ve pazarlar
 - ➔ İllerin açılacağı yeni sektör ve pazarlar
 - ➔ İllere göre belirlenecek kamusal teşvik ve destek araçları
 - ➔ 81 il için “il yol haritaları”

İmkanları geniş olan illerimiz çok çeşitli ürünler üretebiliyor.

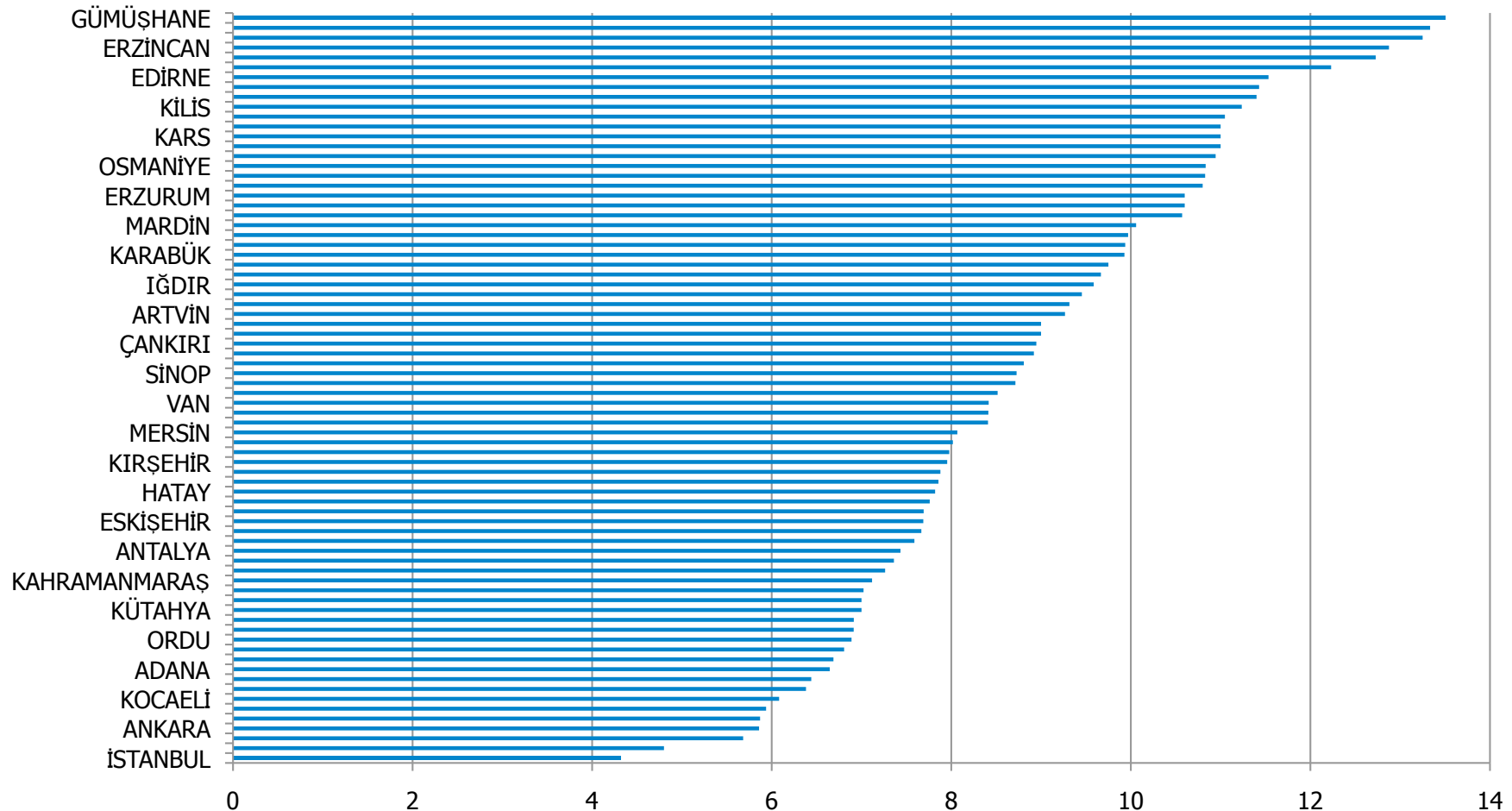
İllerimizin İhracat Çeşitliliği, 2009

Kaynak: R. Hausmann ve C. Hidalgo (2010) metodolojisi kullanılarak DTM ve TÜİK verileriyle TEPAV tarafından hesaplanmıştır

İmkanları geniş olan illerimiz nitelikli ve ender ürünler üretebiliyor.

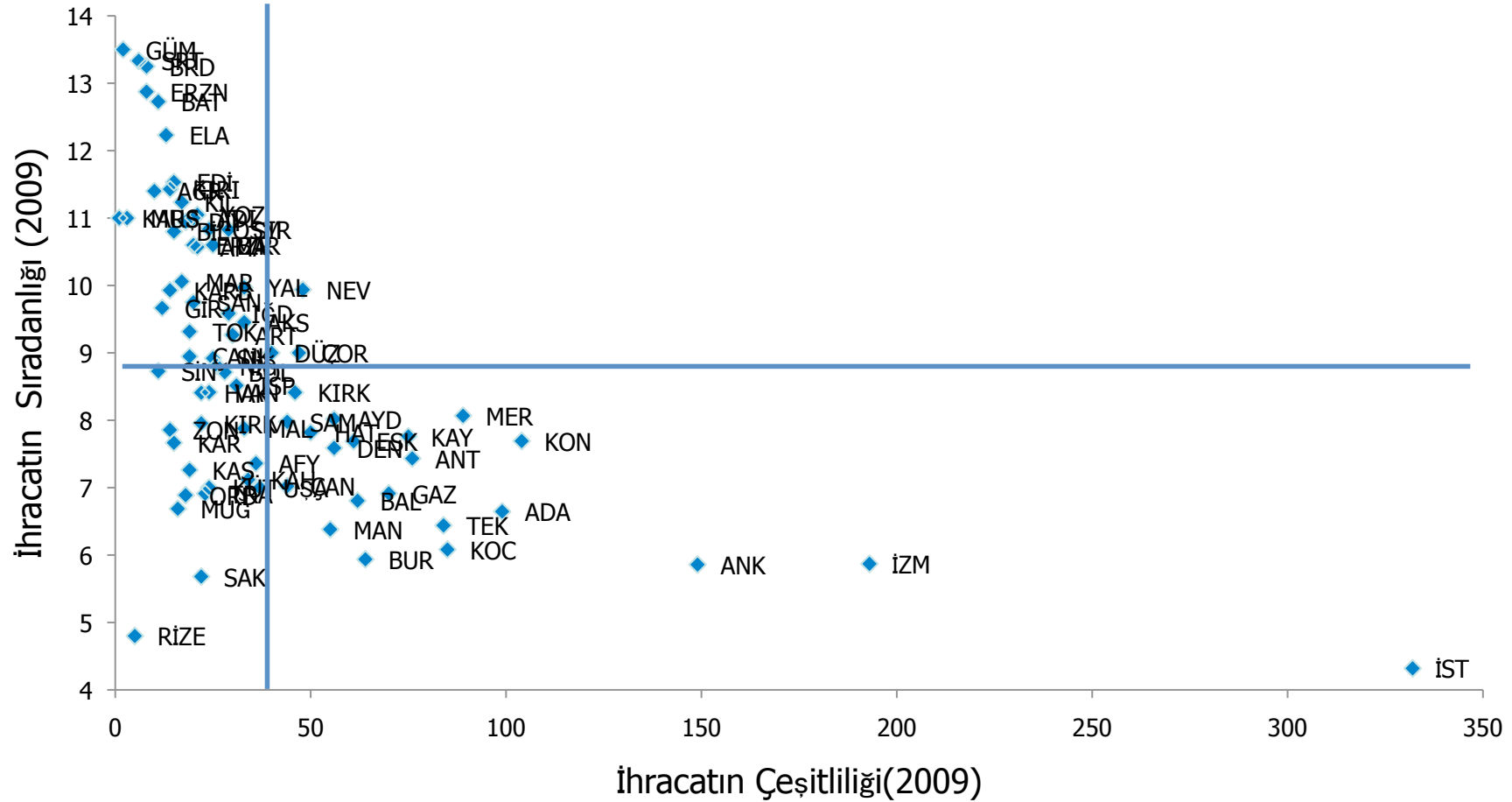
İllerimizin ihraç ettiği ürünlerin sıradanlığı, 2009

Kaynak: R. Hausmann ve C. Hidalgo (2010) metodolojisi kullanılarak DTM ve TÜİK verileriyle TEPAV tarafından hesaplanmıştır

Çeşitlilik ve sıradanlığı bir arada düşündüğümüzde illerimiz arasındaki uçurumları görüyoruz.

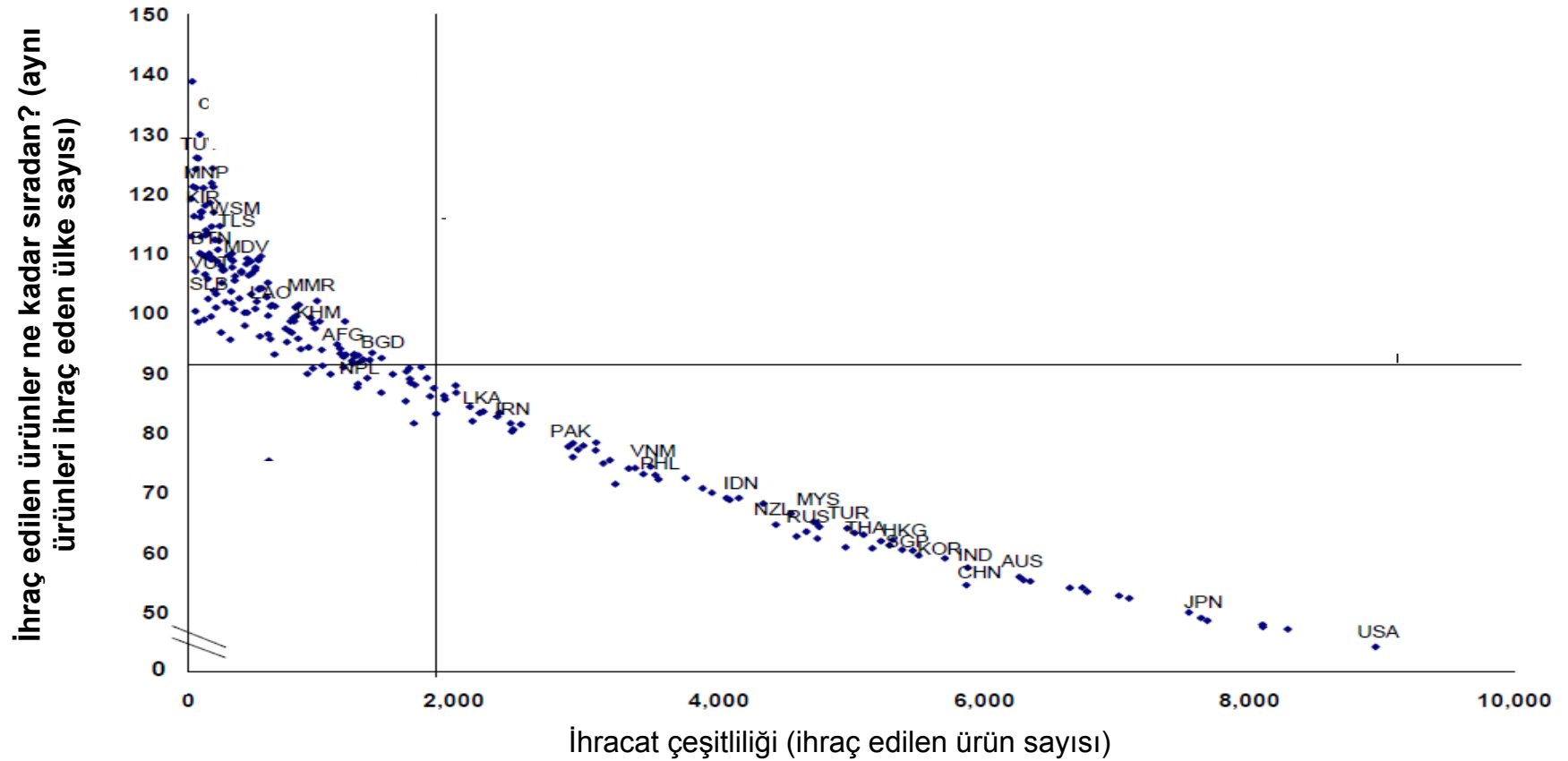
İllerimizin ihracatlarının çeşitliliği ve sıradanlığı, 2009

Kaynak: R. Hausmann ve C. Hidalgo (2010) metodolojisi kullanılarak DTM ve TÜİK verileriyle TEPAV tarafından hesaplanmıştır

Benzer uçurumlar ülkeler arasında da var.

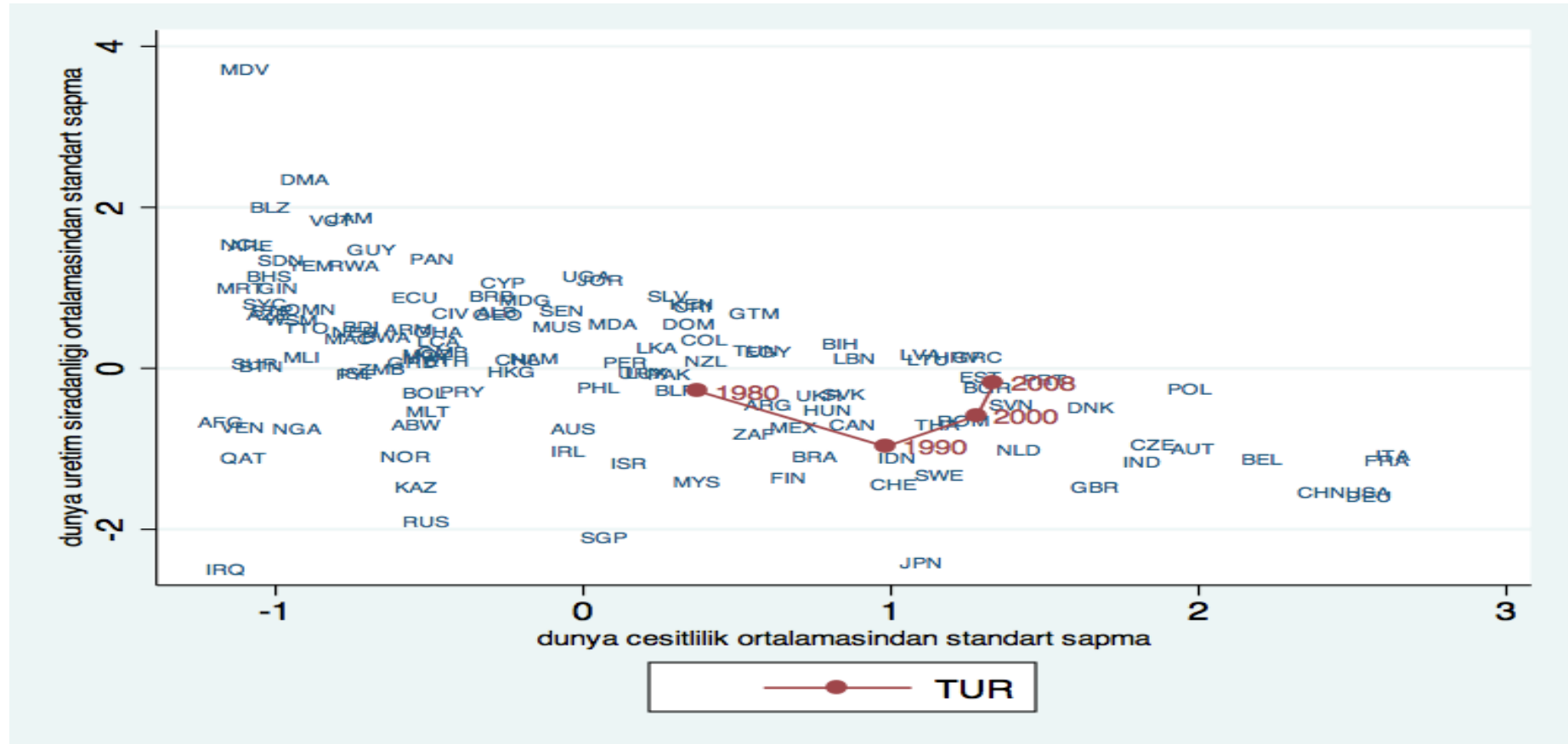
Ülkelerin ihracatlarının çeşitliliği ve sıradanlığı

Kaynak: Harvard CID

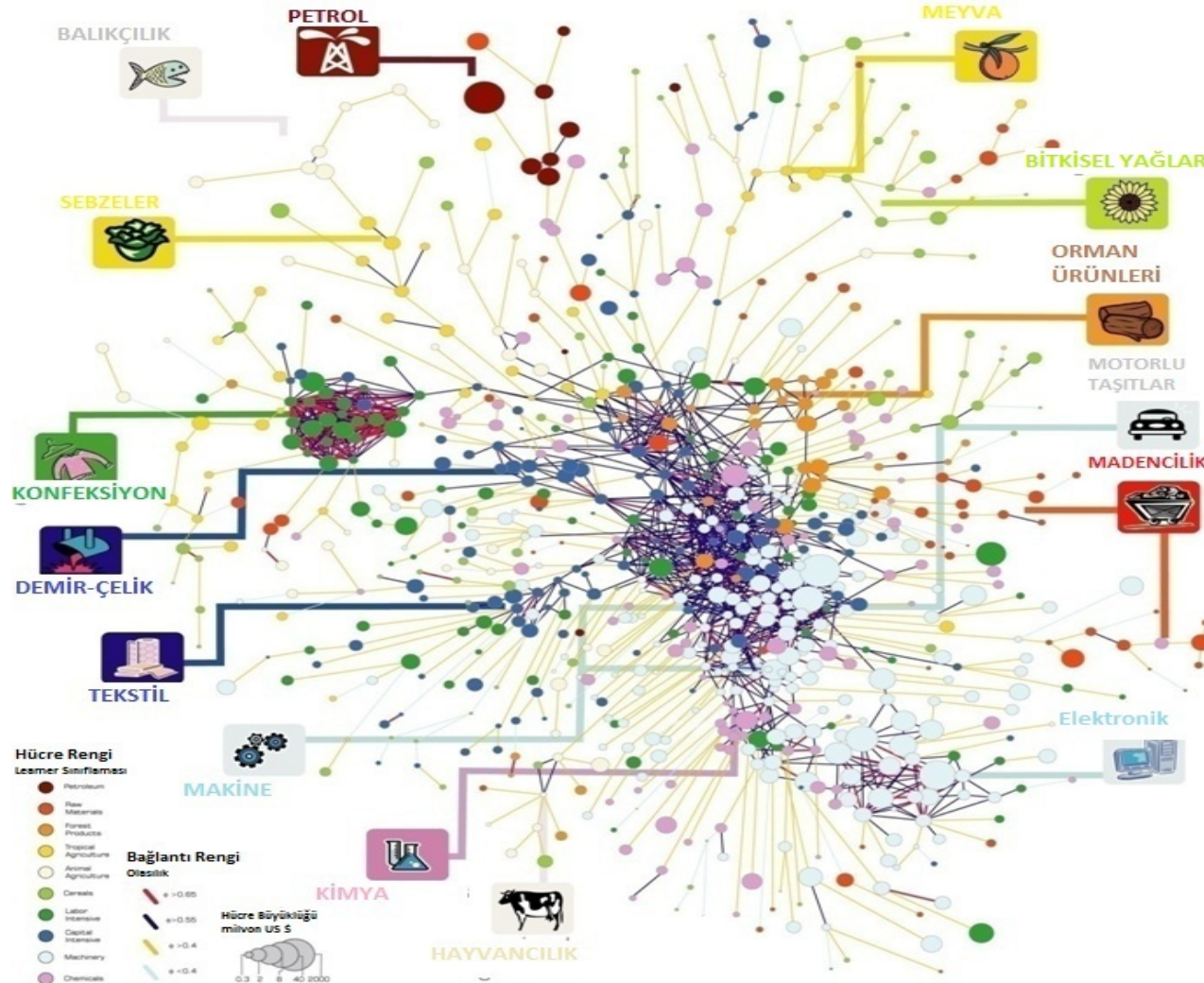
Uzun vadede ihracatımızın çeşitliliği artarken, sofistikasyon performansımız dünyadan ayrıışmıyor.

İhracatta çeşitlilik ve sıradanlığın dünya ortalamasından sapmaları

Kaynak: Harvard CID, UN Comtrade veritabanı, TEPAV hesaplamaları

ÜRÜN UZAYI: Ürünler, üretilebilmelerini sağlayan imkan kümelerinin benzerliğine göre bir haritaya yerleştirilebilir.

AÇIKLAMA:

Bir ürünü üretirken diğer ürünü üretebilme olasılığı iki nokta arasındaki mesafeyi vermektedir.

Noktaların büyüklüğü ürünlerin toplam ihracatını göstermektedir.

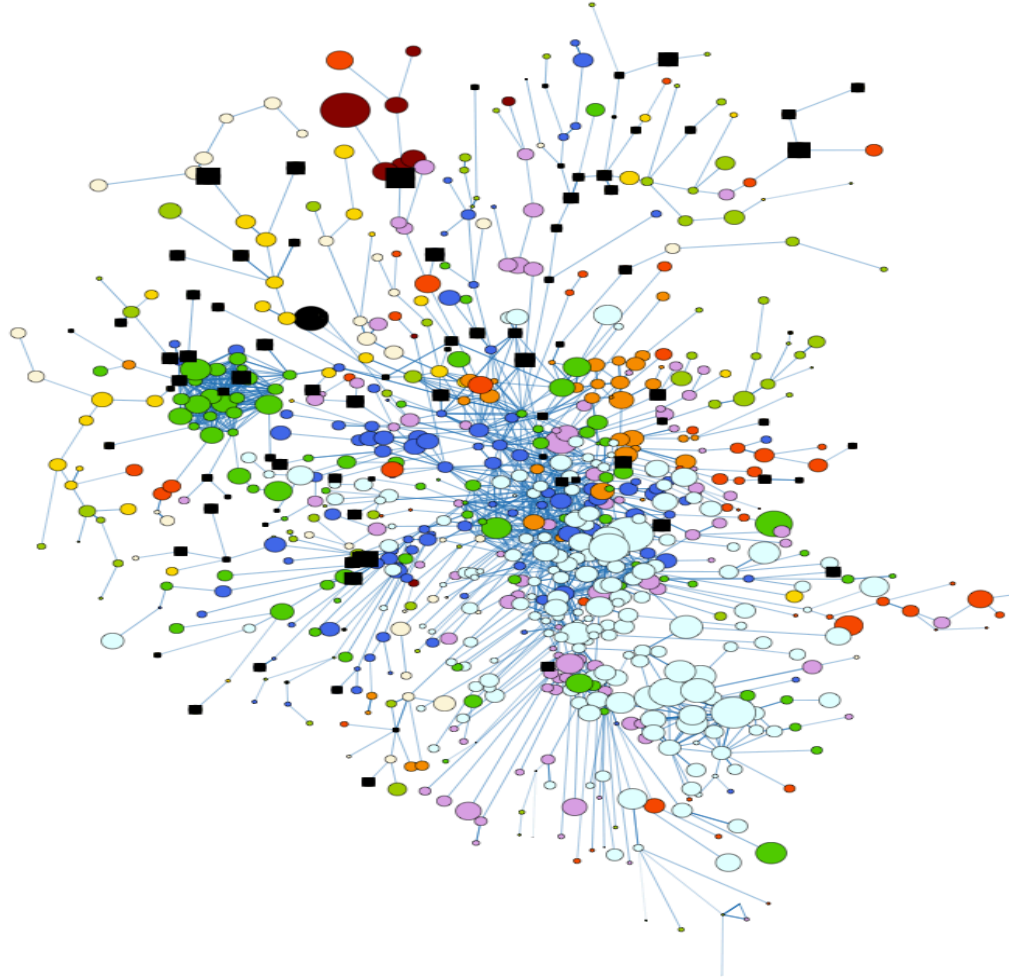
Hücre renklerindeki farklılık farklı sektörleri sembolize etmektedir.

Kaynak: CA Hidalgo, B Klinger, A-L Barbasi ve R Hausmann (2007), "The Product Space Conditions the Development of Nations", Science

Türkiye'nin Ürün Uzayı, 1980

AÇIKLAMA:

Siyah ile işaretlenmiş noktalar mukayeseli üstünlüğü 1'den büyük olan sektörleri göstermektedir.

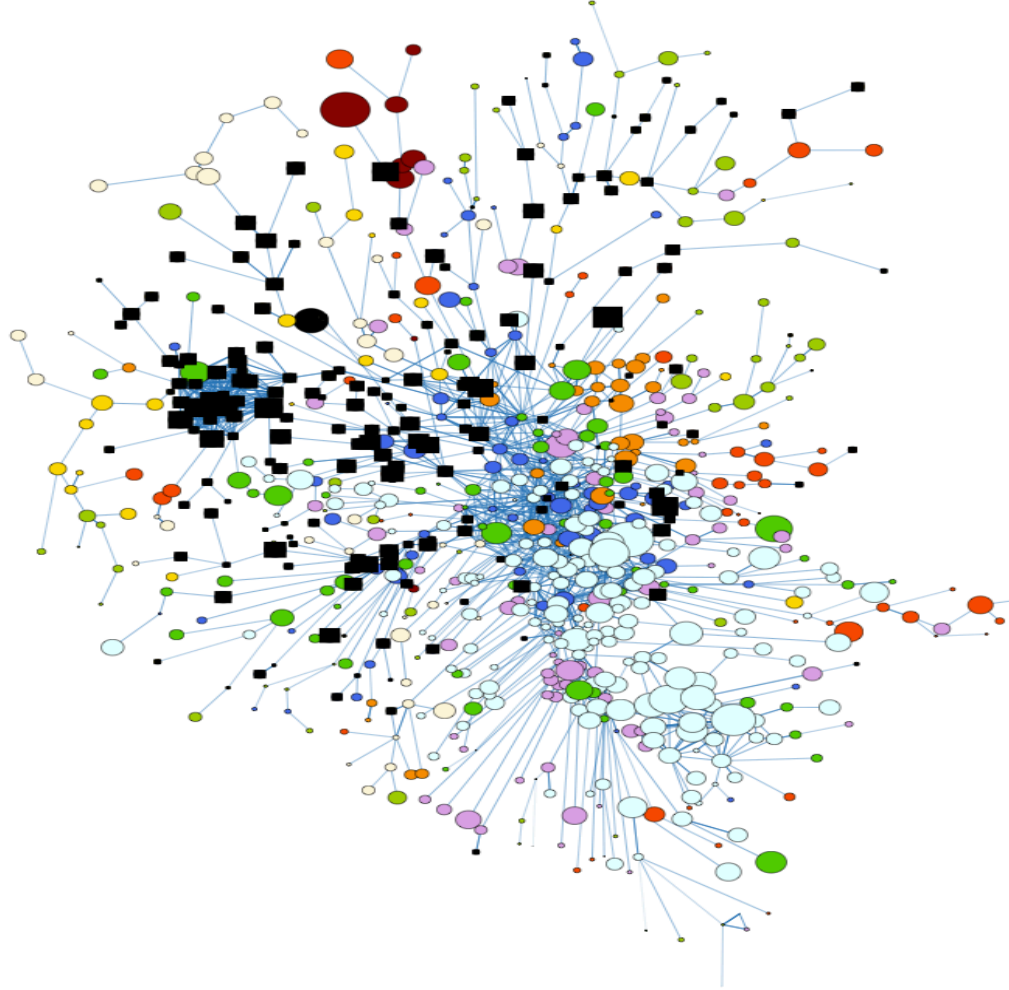

Kaynak: CA Hidalgo, vd (2007) metodoljisi ile COMTRADE verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Türkiye'nin Ürün Uzayı, 1990

AÇIKLAMA:

Siyah ile işaretlenmiş noktalar mukayeseli üstünlüğü 1'den büyük olan sektörleri göstermektedir.

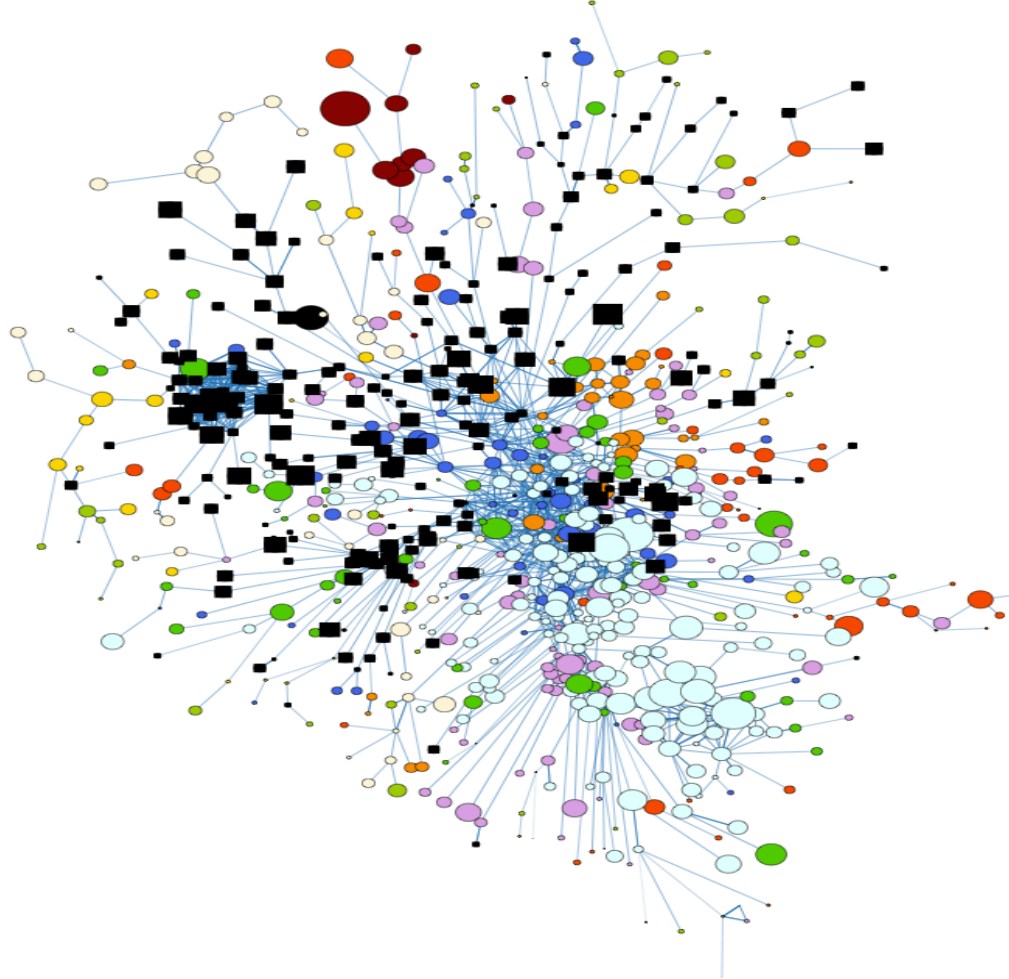

Kaynak: CA Hidalgo, vd (2007) metodoljisi ile COMTRADE verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Türkiye'nin Ürün Uzayı, 2002

AÇIKLAMA:

Siyah ile işaretlenmiş noktalar mukayeseli üstünlüğü 1'den büyük olan sektörleri göstermektedir.

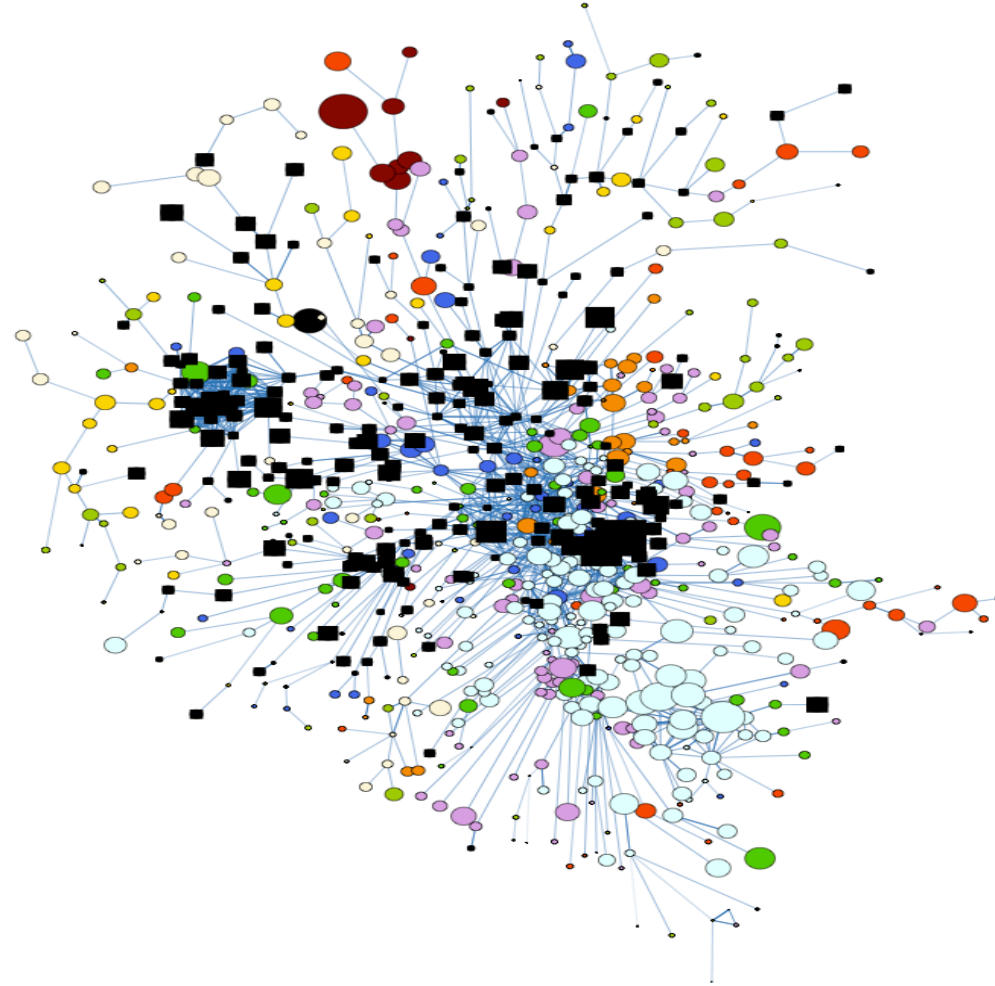

Kaynak: CA Hidalgo, vd (2007) metodoljisi ile COMTRADE verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Türkiye'nin Ürün Uzayı, 2010

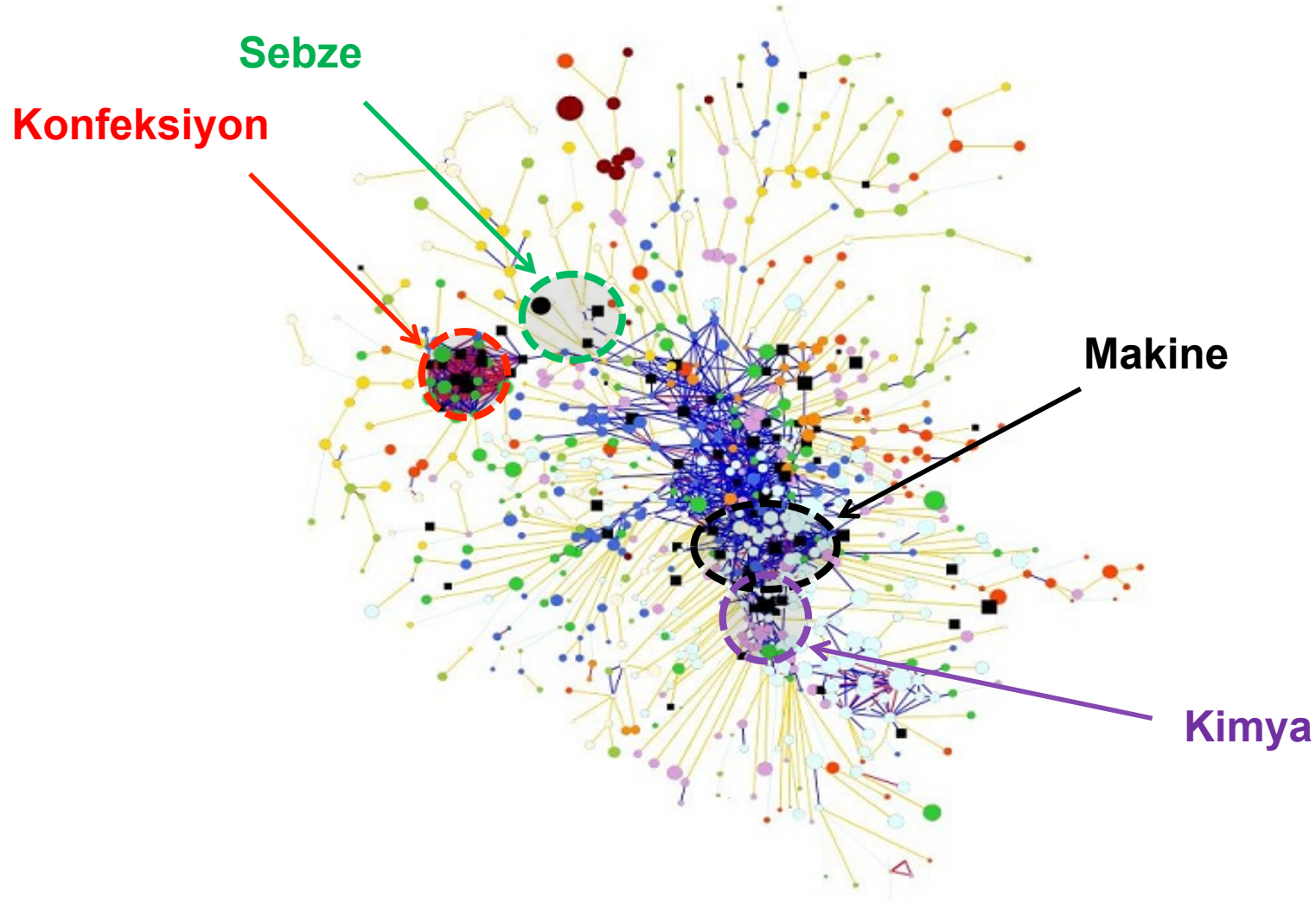
AÇIKLAMA:

Siyah ile işaretlenmiş noktalar mukayeseli üstünlüğü 1'den büyük olan sektörleri göstermektedir.

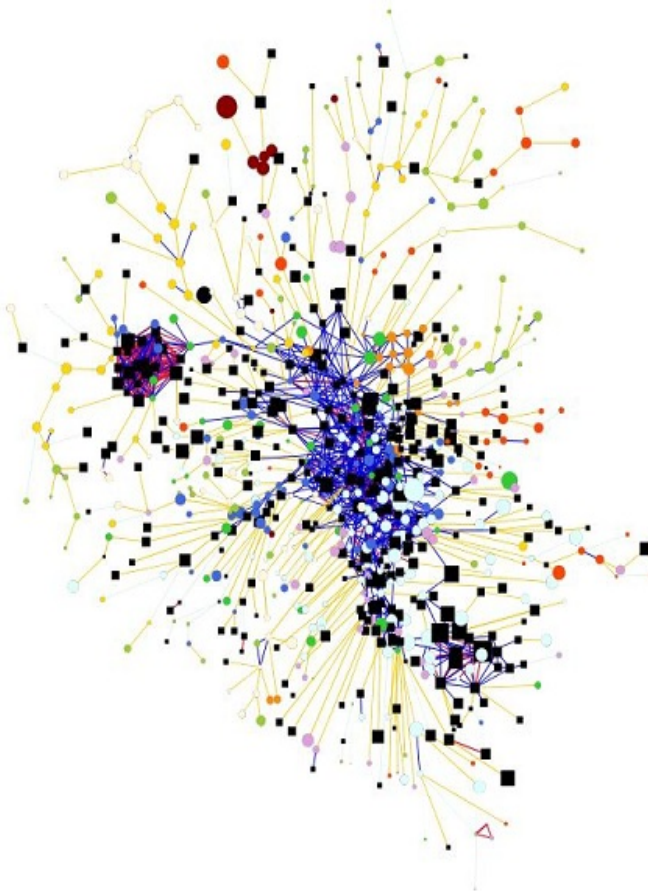
Kaynak: CA Hidalgo, vd (2007) metodoljisi ile COMTRADE verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Bir Örnek İl: Mersin'in Ürün Uzayı, 2010

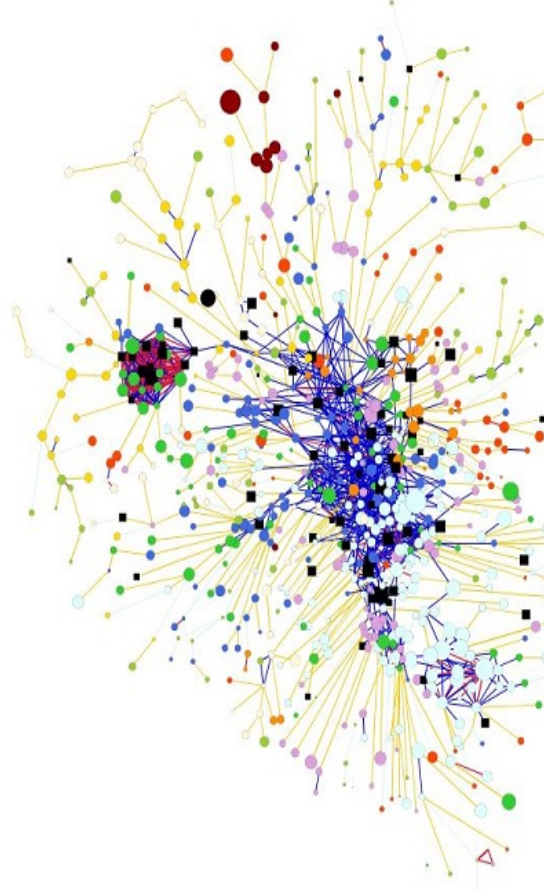

Kaynak: CA Hidalgo, vd (2007) metodoljisi ile DTM ve TÜİK verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

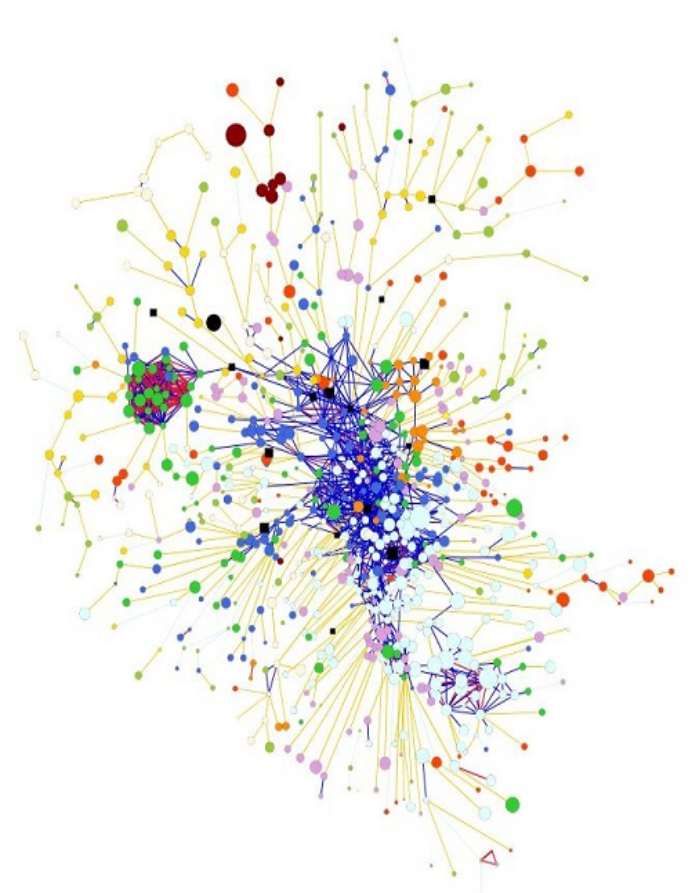
İllerin ihracat yapılarındaki farklılık ürün uzayında açıkça görünüyor.

İstanbul

Mersin

Diyarbakir

Kaynak: CA Hidalgo, vd (2007) metodoljisi ile DTM ve TÜİK verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

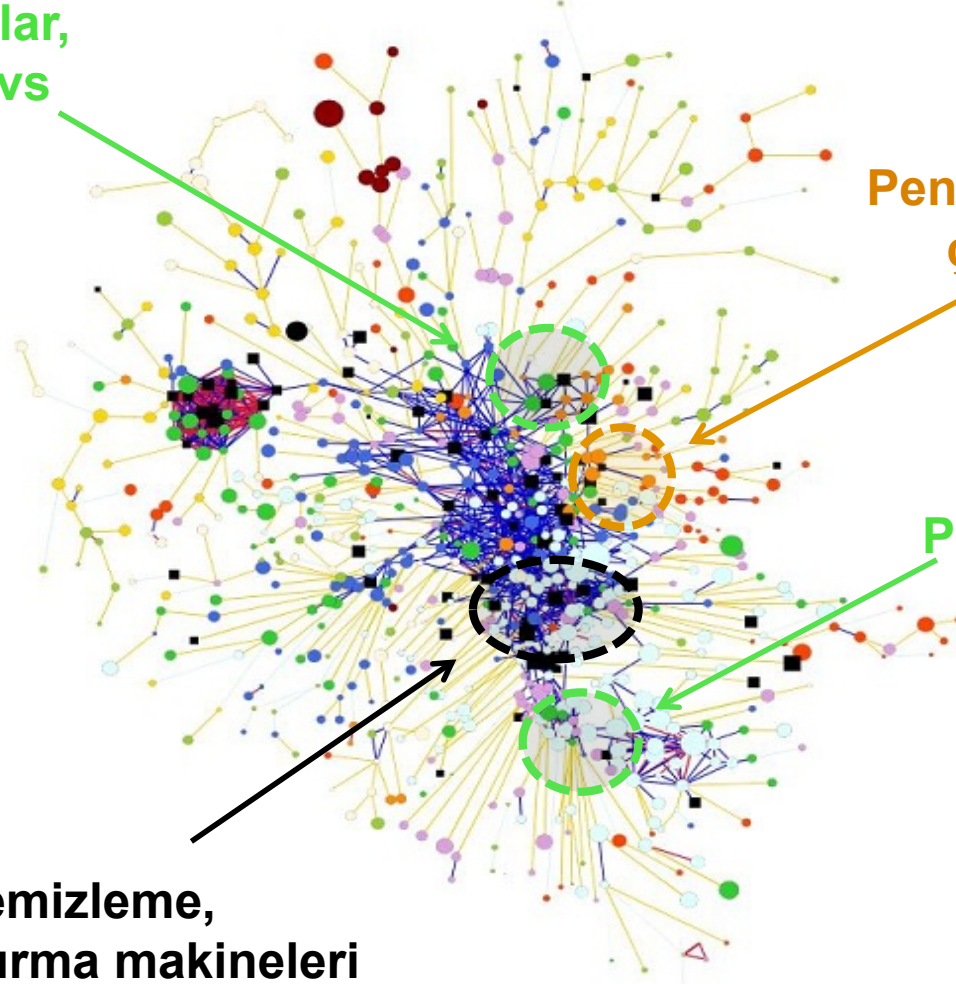
Mersin'de ortaya çıkması muhtemel sektörler

Somyalar, yataklar,
uyku tulumları vs

Pencere, kapı vb kasaları,
çerçevesi; ağaçtan

Plastikten diğer eşyalar

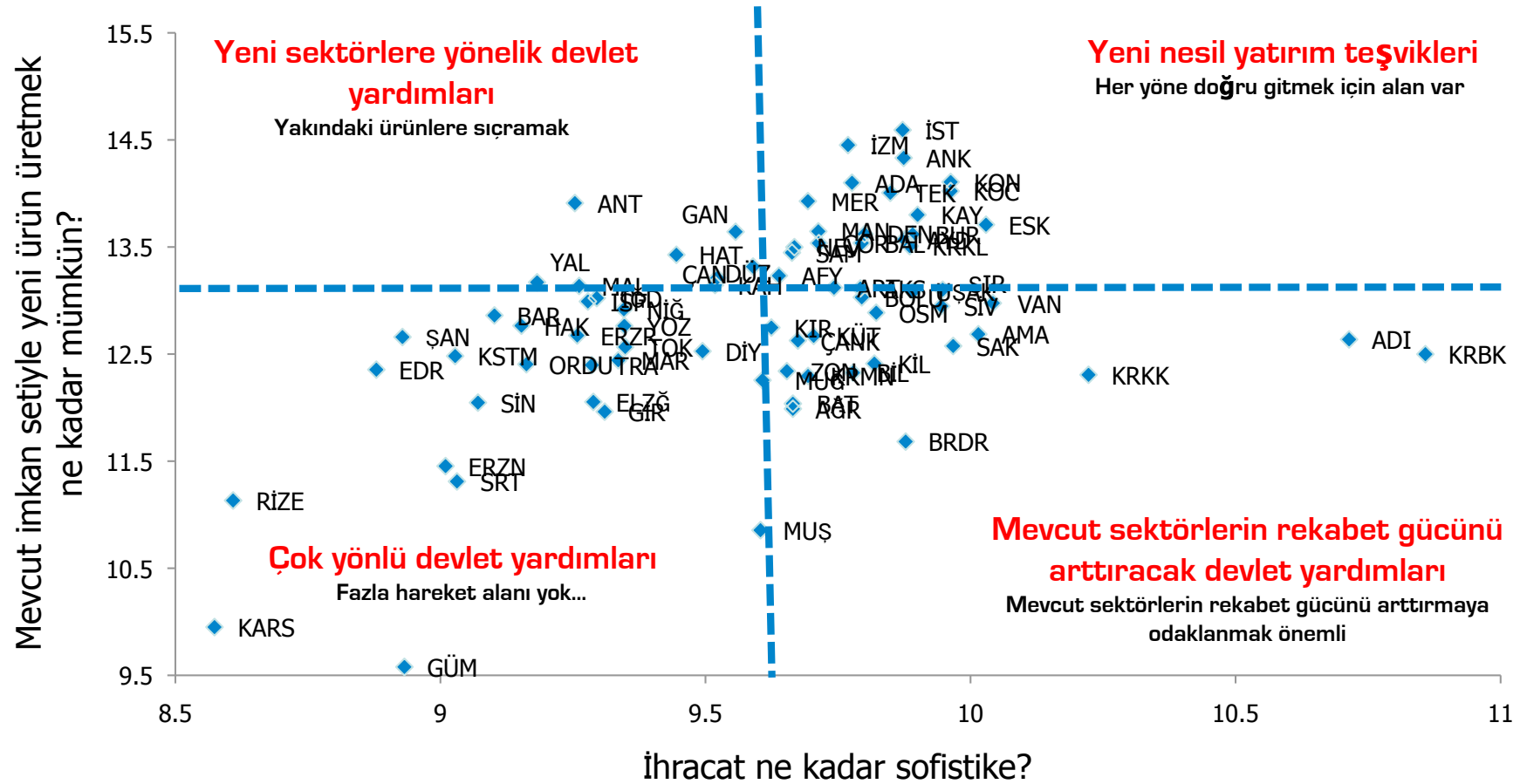
Şişeleri temizleme,
kurulama, doldurma makineleri

Kaynak: CA Hidalgo, vd (2007) metodoljisi ile DTM ve TÜİK verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Farklı üretim imkanlarına sahip illere farklı sanayi politikaları...

İllerin ihracatının sofistikasyonu ve nitelikli sıçrama kabiliyeti, 2009

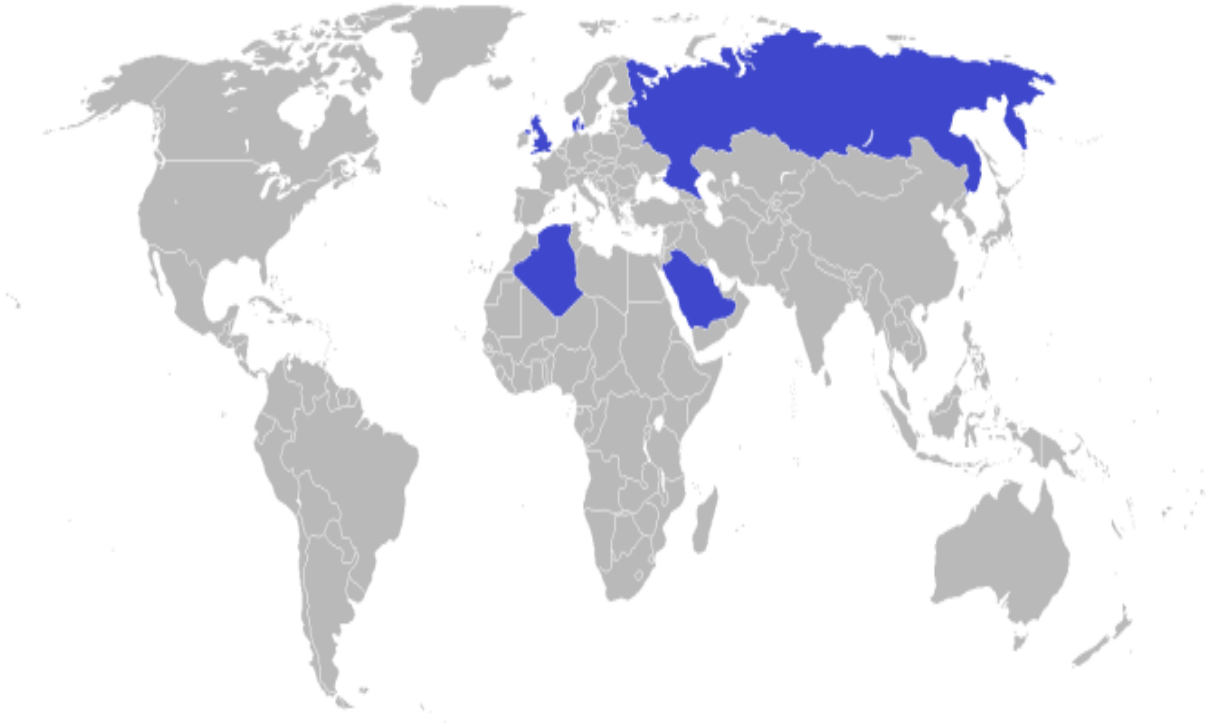

Kaynak DTM, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

İllerin paylarını arttırabilecekleri pazarlar her il için tespit edilebilir

Örnek: Mersin'in doğal (tamamlayıcılığı en yüksek) ihracat partnerleri, 2010

Sıra	Ülke
1	Rusya
2	Cezayir
3	Danimarka
4	Suudi Arabistan
5	İngiltere

Kaynak: Harvard CID, UN Comtrade veritabanı, DTM, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

İhracat yapılarına göre illerin benzerliğini tespit etmek mümkün

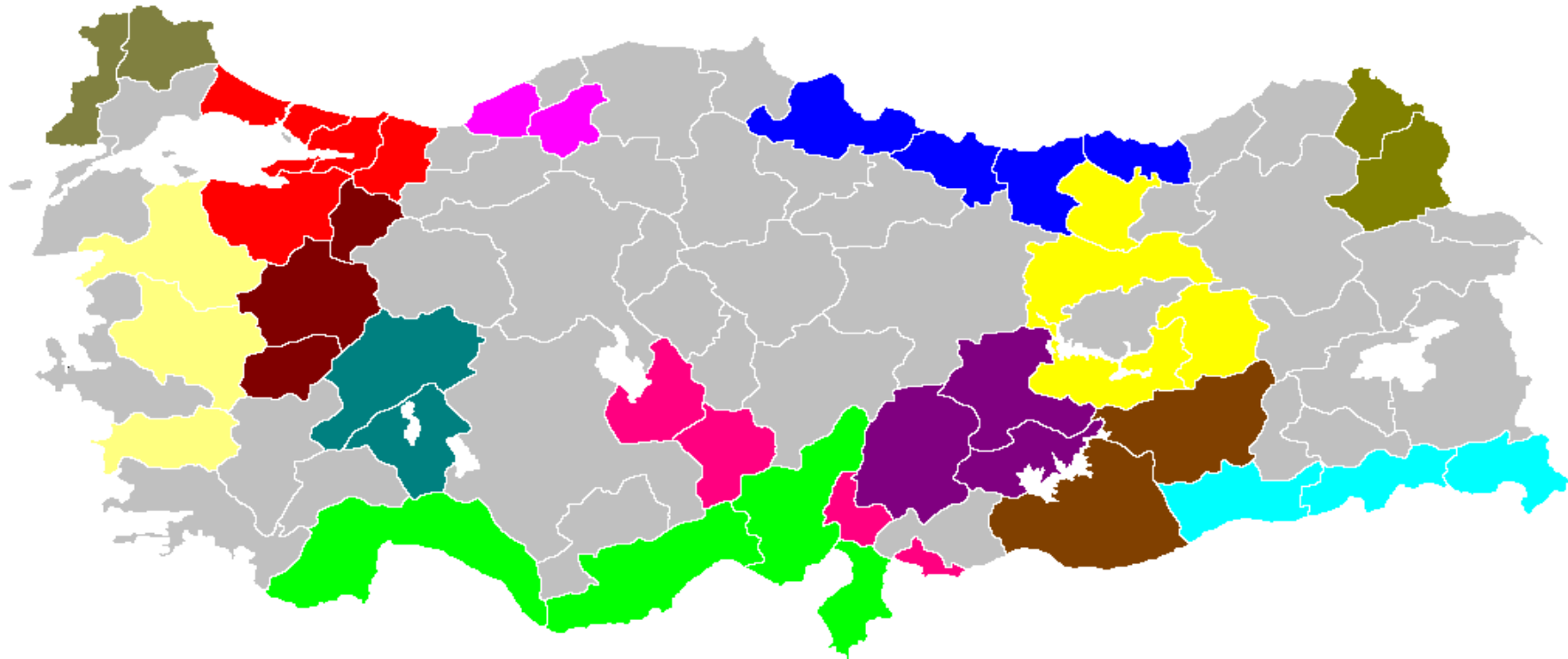
Örnek: İhracatta Mersin'e en çok komşuları benziyor, 2010

Kaynak: DTM, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

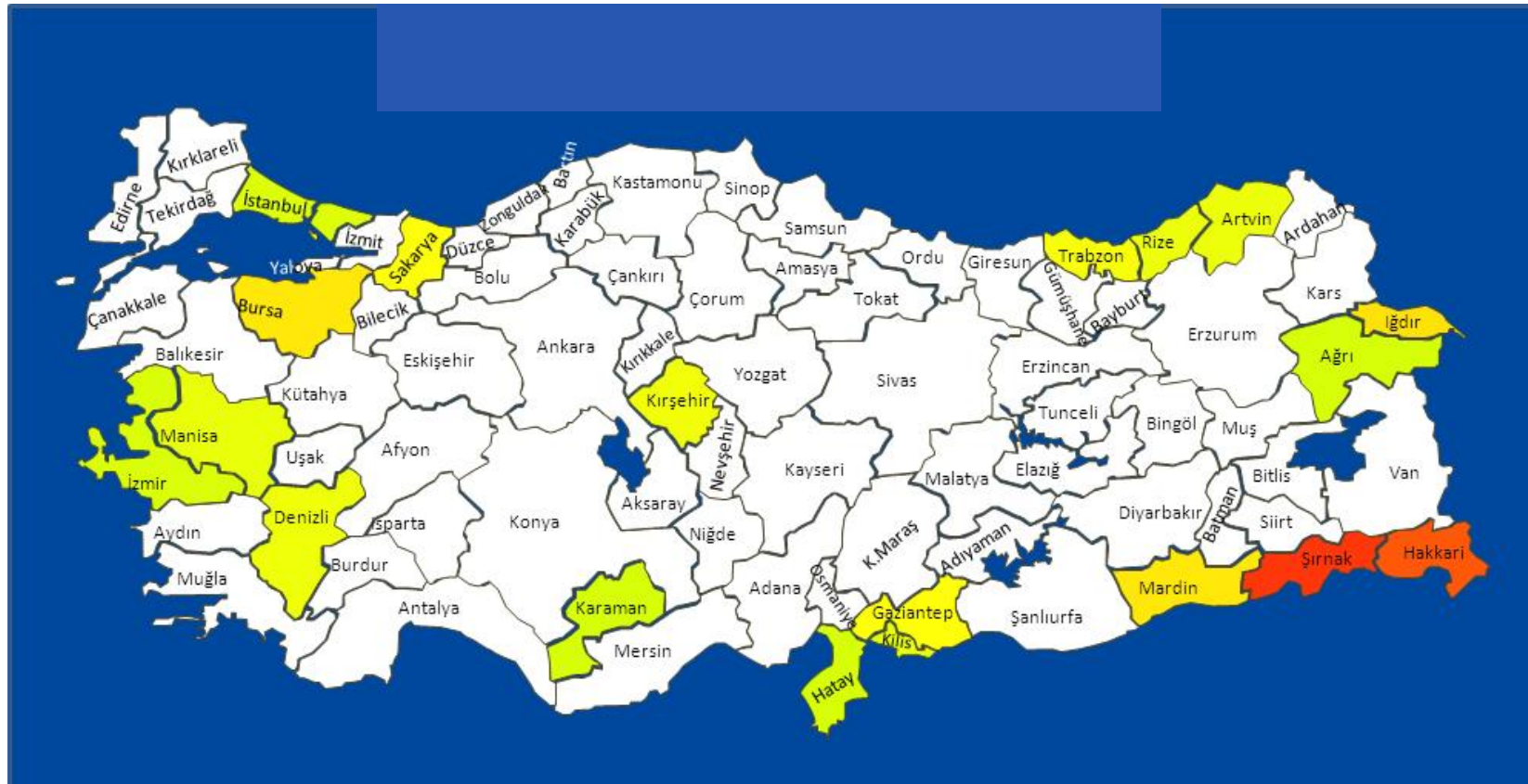
Komşu olan benzer iller üretimde potansiyel güç merkezleri oluşturabilir

Üretimde potansiyel güç merkezleri, 2010

Kaynak: DTM, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

Dış ticaretten aldığı pay iç ticaretten aldığı paydan fazla olan iller, 2010

Kaynak: DTM, TÜİK, TEPAV hesaplamaları

Yeni yaklaşıma rekabet gücünü en çok yitiren illerimizden başlanabilir

Küresel pazarda rekabet gücünü kaybeden illerimiz, 2000-2009

1	İZMİR
2	TEKİRDAĞ
3	ORDU
4	IĞDIR
5	KIRKLARELİ
6	RİZE
7	İÇEL
8	YOZGAT
9	KARABÜK
10	KASTAMONU
11	KİLİS
12	NİĞDE
13	ERZURUM
14	YALOVA
15	EDİRNE
16	ÇANAKKALE
17	BOLU

Kaynak: ITC metodolojisi, DTM, UN Comtrade veritabanı, TEPAV hesaplamaları

Sonuç

- Her ilin ihracat sepeti en hızlı ve kolay nasıl daha nitelikli ürünler ile doldurulabilir?
 - Her ilde hedef sektörler
- Her ilin ürettiği ürünler itibariyle hemen girebileceği yeni pazar ülkeler nedir?
 - Her ilde hedef pazarlar
- Bölgesel ihracat güç merkezleri
 - Üretim
 - Ticaret
- Başarılı olmak için mikro ekonomik politikaların koordinasyonu şart
 - Sanayi politikası
 - İhracat politikası
 - Bölgesel kalkınma politikası